

Nej till flyttad reservatsgräns på Åstön!

Naturskyddsföreningen säger nej till kommunens förslag att bryta ut Skeppshamn och området kring Lotstornet ur Åstöns naturreservat. Huvudskälet är att förslaget strider mot reglerna i Miljöbalken, som föreskriver att det krävs "synnerliga skäl" för att upphäva ett gammalt reservatsbeslut och några sådana har kommunen inte redovisat.

Naturskyddsföreningen har också farhågor att en ökad kommersialisering av Skeppshamn från nuvarande och kommande exploatörer ska få till följd att natur- och kulturintresserade människor, de som vill göra en söndagsutflykt för att uppleva orörd natur och en rofylld kulturmiljö, familjer med sina barn, de äldre paren med rullator, enskilda med hund inte känner sig välkomna där.

Fredrik Karlsson berättar om en romantisk och spännande ljusfångst ute i skogen en natt med kameran i handen.

Sverige klar EU-etta

Sverige använder med råge störst andel förnybar energi av medlemsländerna och klarar redan sitt EU-mål satt till 2020.

Med drygt hälften av energianvändningen från förnybara källor utklassade Sverige övriga EU-länder, visar en sammanställning från statistikbyrån Eurostat. Siffrorna avser 2013 och är de senaste där det finns uppgifter för alla medlemsländer.

Mars varmast sedan mätningar började

Ordföranden har ordet...

Det blommar så vackert vid husväggen, men det är kalla vindar i dag. När Du läser detta så har kanske värmen kommit och livet är skönt! I detta nummer finns mycket att läsa och många tips om vad just Du kan delta i. Styrelsen har planerat in en hel del aktiviteter och hoppas att variationen gör att något skall passa just Dig.

Den 4 maj var det fagning till fiolmusik (Tack Ingvar Smedjegård) av Torsbodaängen eller som den också kallas Brudsporreängen, med anledning av den mängd brudsporrar som varje år blommar där.

Tanken med skötseln (vi jobbar ihop med Hässjö hembygdsförening) är att försäkra oss om att ängen fortsätter att blomma. Vi var 15 deltagare där som verkligen hade trevligt. Visserligen såg vi i år ingen bergsviol, tibasten hade blommat ut och smånunneörten hade fått lite sorkangrepp, men såg ut att klara sig. Den 8 augusti kl 8.00 är det slätter på ängen och jag hoppas verkligen att Du kan ställa upp och komma till gänget som slår, räfsar och drar undan det slagna.

Kan Du slå med lie eller känner Du någon så extra Välkommen! ”Mången man/kvinna gör arbete” – med det vill jag säga att till alla som på något vis kan bidra - Kom! Det är en speciell känsla att vara där på ängen en tidig morgon och till folkmusik dra sitt strå till stacken. Det som närmast väntar på ängen är Blomstervandring den 25 juni med kommunekolog Stefan Grundström. En fantastisk möjlighet att uppleva ängens fågling och dessutom få lära sig så mycket.

Och du! Pumpa cykeln och kom med på någon av våra cykelturer. Vi kör mycket lugnt och stannar ofta för att se på allt vad naturen har att erbjuda oss efter vägen. Dessutom är det så trevligt att fika tillsammans. Det handlar alltså mer om trevlig samvaro än om motion. Vi har redan genomfört en av turerna där vi som deltog hade lite tur med ”frånvaron ” av regn just då och det finns möjlighet att delta i ytterligare tre turer denna säsong.

Bästa infon om vad som är planerat får Du genom att läsa programmet.

Har Du lämnat din mailadress till mig? Viktigt eftersom det säkert blir några spontanutflykter och de enda sätten vi kan sprida det på är genom att skicka dig ett mail eller skriva in på vår hemsida (timra.naturskyddsforeningen.se) eller på Facebook (Naturskyddsforeningen Timrå) som vi också finns på.

Har Du något du vill visa för andra naturintresserade så hör av dig till mig eller någon annan i styrelsen. Du når mig via mail 060.570325@telia.com eller tel. 060-57 03 25.

Bengt-Göran

Natur-likt

är ett medlemsblad för Naturskyddsforeningen Timrå. Innehållet handlar dels om föreningens verksamhet, men också om natur- och miljöfrågor. Har du idéer om vad du tycker vi ska ta upp får du gärna höra av dig.

En del medlemmar tycker att det räcker att få tidningen via mail. Andra vill gärna ha en tidning att bläddra i eller för att visa upp för andra

intresserade. Du avgör själv vilket du tycker är bäst.

Kontakta oss

Berry Johansson svarar för redigeringen av Natur-likt. Du kan nå honom via hans e-mail, riibomannen@hotmail.com.

Stoppdatum för inlämning av manus till kommande nummer av Natur-likt är 23 augusti 2015, med utdelning veckan efter.

Intressant föredrag om Rolf Lidberg

Den 24 mars 2015 höll naturskyddsföreningen Timrå sitt årsmöte på Inbetween och i samband med det så berättade kommunekolog Stefan Grundström samt visade bilder om den berömde botanikern och trollmålaren Rolf Lidberg.

Vi var 20 medlemmar som bevistade årsmötet och därefter anslöt ytterligare 12 personer så vi var 32 som lyssnade på Stefan.

Ett mycket intressant föredrag med många fina bilder där Stefan berättade om Rolf liv. 1954 jobbade Rolf åt SCA som illustratör och kom under den tiden då han skulle inköpa papper på en bokhandel i kontakt med en bok om Medelpads Flora. Den boken var utgiven redan 1909 och det blev något som skulle påverka Rolfs liv.

Han tyckte att sedan den boken utgivits hade mycket skett med floran i Medelpad. Han såg då som en uppgift att arbeta med att ta fram en

ny Medelpads Flora. Detta var ett mastigt arbete och det visade sig snart att för att få fram en ny bok så måste många blandas in i arbetet. Detta att många jobbade med den gjorde allting mycket svårare för honom att samordna arbetet, vilket han ibland beklagade eftersom allt blev mycket krångligare.

2010 kom dock den nya Medelpads Flora ut vilket Rolf själv inte fick uppleva. För denna kväll kunde alla som ville inköpa ett eget exemplar av praktverket för det mycket rabatterade priset om 100 kronor. Det var mycket nöjda deltagare som vid 21-tiden kunde avsluta kvällen.

**Det kostar mindre än 1 (en) krona/dag
att vara med i Naturskyddsföreningen**

Romantisk ljusfångst

Tänkte skriva om ett litet vardagsäventyr, för det är ju ett äventyr vi är ute på i min blogg, skriver Fredrik Karlsson i sin blogg. Norrskensprognosen såg lovande ut och likaså lovade väderrapporten en klar himmel för kvällen. Jag har fått lite sällskap ut i skogarna i det senaste, så även denna kväll.

Färden går till i princip där den allmänna vägen tar slut och sedan in på en mindre skogsbilväg som välvilligt hålls vinterplogad. Det är ganska mörkt i dessa krokar, just för att det inte bor så mycket folk nära inpå.

Det var hon som bad om det

När vi åkt ett slag på skogsbilvägen undrar

sällskapet om det finns varg här. - Ja, en och annan. Det blir alldeles tyst. Vad gör vi om den kommer undrar hon efter en stund? Tjaa, ser glada ut. - Jag är så lättlurad som ger mig in på vad som helst säger hon sedan. Men det är faktiskt hon som bett att få följa med på norrskensfoto ute i skogen

Fram med snöskorna

När vi parkerar bilen märker vi att skaren inte bär i kväll, det har varit för varmt under dagen. Jag plockar fram snöskorna och för första gången får hon gå med snöskor, en ganska rolig upplevelse och hon är tapper.

Efter en stund kommer vi fram till motivet, en skogsomgärdad myr med en öppning i skogsridån mot norr där norrskenet kan lysa igenom. Anledningen att åka ända hit och sedan bege

**Det kostar mindre än
1 (en) krona/dag
att vara med
i Naturskyddsföreningen**

sig ut i skogen är att det inte finns några ljusföroreningar som stör bilderna i den riktningen. Dessutom är det fina trädtoppar.

Mycket efterforskning

Det finns säkert fler sådana här platser, men detta är en av dem jag hittat och de är inte helt lättfunna bara så där, om man inte har en väldig tur, vilket jag sällan har. Mina bilder är som regel resultatet av ganska mycket efterforskning, planering och rekognosering i förväg.

Ljud i skogen

Det är en lite blåsig natt och efter en stund sedan vi kommit fram och börjat fotografera och i fotoivern kommit ifrån varandra en bit blir hon plötsligt varse ljud i skogen, träd som knarrar suggestivt i vinden och en fågel som låter en bit in i skogen. Ibland låter det som folk som pratar.

Trollen är bestämt ute denna natt

Trollen är bestämt ute denna natt. Hon undrar mer om vargen och kommer på att det ju också

finns björn i skogen, det hade hon inte tänkt på. Resten av kvällen håller hon sig väldigt nära!

Ett litet äventyr

Ja ett litet äventyr i det lilla och jag kan känna igen mig själv i början sedan jag började utsträcka mitt nattfotograferande ut i de fria skogarnas magi.

Roligt med sällskap ibland

Det är roligt med sällskap ibland, men egentligen kommer jag bättre i stämning i min ensamhet, det blir lite av ett äventyr också för mig då.

Skogen oerhört vacker om natten

Att stöta på ett vargspår, att höra ett grymtande man inte vet vad det är för djur, eller bara en sådan sak som ens fantasi som spelar en spratt i mörkret. Skogen vaknar på något sätt till liv och väsen hissar fantasin. Magi är vad det är. Dessutom är skogen oerhört vacker om natten.

Fredrik Karlsson

Annon

AB TIMRÅBO

**Välkommen
till Timråbo!**

Hyr dig fri!

Frygghetsjouren:
060-15 03 10

AB TIMRÅBO

Box 134

86124 TIMRÅ

Besöksadress:

Centrumhuset, Köpmangatan 31

Telefon: 060-16 35 00

Fax: 060-57 43 70

E-post: info@timrabo.se

Kontoret har öppet vardagar mellan
kl 08.00-12.00 och 13.00-16.00

Foto: Stig Carlsson

Sångsvanarna tillbaka vid Bölesjön

Vägverkets rastplats vid Bölesjön har blivit en populär fågelskådarplats. Deltagarna i Naturskyddsföreningens spontanutflykt kunde bland annat beundra ett cirka 30-tal svanar, ett par nyanlända tofsvipor, några kanadagäss och knipar från första parkett.

Bölesjön delas mitt itu av E 4:an och i dess norra del har Vägverket anlagt en populär rastplats. Denna gäller inte enbart för bilåkande.

Sjön avvattnas av Sörån som så småningom rinner ut i havet vid Åvike precis vid kommungränsen mot Härnösand. Just där ån rinner ut från sjön är det också väldigt grunt och vassrikt. Detta tillsammans gör att det just här blir öppet vatten tidigt på våren. Det blir som en magnet på det stigande antalet sångsvanar som återvänder från södern i slutet av vintern. Här kan de rasta och hitta mat som de når på botten av den grunda sjön.

Det är svårt att sätta ett exakt datum för det bästa tillfället att göra en utflykt för att titta på svanarna så därför får det bli en så kallad "spontanutflykt" baserad på dagsläget. I år

blev det sista söndagen i mars.

Det blåste en grinigt kylig vind som nog gjorde att många blev kvar i sängvärmén, men några tåliga själar blev vi som beundrade ett ca 30-tal svanar. Där fanns också ett par nyanlända tofsvipor samt några kanadagäss och knippar. Tack vare rastplatsen är Bölesjön en mycket lättillgänglig skådarplats även för de som av olika anledningar har svårt att gå längre sträckor. Vi satte upp föreningens tubkikare vid bilarna och hade första parkett direkt.

Det kylslagna vädret gjorde att utflykten fick bli ganska kortvarig i tid, men vi fick ju se det vi var ute efter direkt vid ankomst. Hoppas att detta kan bli en tradition både för oss och svanarna.

Stig Carlsson

**Det kostar mindre än 1 (en) krona/dag
att vara med i Naturskyddsföreningen**

Inflyttningsklart i holkarna!

Påskaftonen med sitt vackra väder har använts av mitt barnbarn, Peo 11 år, och mig till att städa ur fågelholkarna.

Åtta stycken fick sig en rengöring. Det är viktigt att det gamla bomaterialet städas ut, det innehåller övervintrande parasiter av olika slag, mest loppor. Inte roligt för nykläckta ungar att bli angripna av dem.

Vid en holk kom en Blåmes och satte sig på en gren, alldeles bredvid Peo när han från stegen utförde städningen.

När han var klar och jag flyttade bort stegen, flög Blåmesen in i holken och satte sig spanande i holkhålet.

Då känns det bra, nästan som ett "rutavdrag" hälsar **Peo** och **Lennart**.

Energikommissionen startar

Framtidens energiförsörjning kräver nya lösningar som ger en trygg, marknadskraftig och klimatanpassad tillgång till energi. Regeringen tillsätter därför en parlamentarisk kommission som ska ta fram förslag på ny politik för den långsiktiga energiförsörjningen fram till år 2050. Energiminister Ibrahim Baylan kommer att leda Energiförvaltningskommissionens arbete.

Sverige klar EU-etta

Sverige använder med råge störst andel förnybar energi av medlemsländerna och klarar redan sitt EU-mål satt till 2020.

Med drygt hälften av energianvändningen från förnybara källor utklassade Sverige övriga EU-länder, visar en sammanställning från statistikbyrån Eurostat. Siffrorna avser 2013 och är de senaste där det finns uppgifter för alla medlemsländer.

EU har satt ett mål till 2020 att i genomsnitt 15 procent av den använda energin ska komma från förnybara källor. Alla medlemsländer har egna nationella mål. Av de 28 medlemsländerna var det redan 2013 tre som klarat sina mål: Sverige, Estland och Bulgarien. Längst från att klara sitt mål är Storbritannien.

Fullt på Inbetween vid Fjärilskväll den 16 april

Det blev en mycket intressant och välbesökt (42 deltagare) kväll på Inbetween när Östen Gardfjell berättade om fjärilar med hjälp av bilder som förevisades med hjälp av en gammal overheadapparat som vi i föreningen lånat för kvällen.

Östen visade bland annat en bild på en aprikosfjäderpinnare där bara hannen kan flyga! Honan får troget sitta och vänta på att en hane kommer flygande så att hon kan föröka släktet. Då blir det först läggning av ägg som snart nog bildar en larv. När larven fått i sig tillräckligt med mat bildar den en Poppa som efter en tid bildar en nya fjäril.

Just mnemosynefjärilen som inte bara är Medelpads landskapsfjäril utan även ingår i vår förenings logga är unik eftersom den är så sällsynt. På Söråkerslandet och på Alnön förekommer den rätt mycket, men inte på många andra platser i landet.

Antalet fjärilar har med det landskapsbruk som nu råder minskat rejält och de arter som förekom rikligt på 40-50 talet som till exempel apollofjärilen är inte lika talrika längre.

En av de största fjärilarna heter makaonfjäril och förekommer även i Medelpad. Det visades även en bild på en luktgräsfjäril som var den vanligaste i Svensk Dagfjärilövervakning 2012.

Tiden gick mycket fort och vi avbröt bara en liten stund för gemensam fika som föreningen bjöd på innan Östen fortsatte att berätta om både dag- och nattfjärilar. Östen gav också oss

några länkar på nätet som vi kan besöka.

Svensk Dagfjärilövervakning www.dagfjarilar.lu.se

Sveriges Entomologiska förening (SEF) www.sef.nu som bland annat ger ut en regelbunden tidning ända sedan 1880. Norrlands Entomologiska förening (NEF) www.norrlent.se Därefter visades ett antal böcker som kan vara trevliga att ha.

Östen uppmanade oss alla att gärna kontakta honom om vi har frågor om fjärilar eller andra insekter. Vi var också välkomna att hänga på honom vid någon fjärilstur eller fjärilsnatt. Östen Gardfjell 070-317 76 20 eller mail: ogardfjell@hotmail.com

Miljösatsningar i vårbudgeten

Klimat-, energi- och miljösatsningarna i regeringens föreslagna vårändringsbudget omfattar bland annat investeringar i lokala klimatåtgärder och skydd av mer hav och natur.

Ytterligare 150 miljoner till solenergi

Solceller är en förnybar energiteknik som är gynnsam i ett klimatperspektiv, men som ännu inte är kommersiellt konkurrenskraftig i Sverige. Sedan tidigare finns ett stöd för installationen av solceller i syfte att skapa goda förutsättningar för utvecklingen och etableringen av denna teknik.

Regeringen anser att det är fortsatt angeläget att utvecklingen av solkraft stimuleras och avser därför att under 2016 tillföra ytterligare 150 miljoner kronor.

- Med ytterligare medel till investeringsstödet stöttar vi kommersialiseringen av solceller i Sverige. Det skapar bättre förutsättningar både för dem som utvecklar tekniken och för företagen som utvecklar lösningar åt kunderna, säger energiminister Ibrahim Baylan.

Lokala och regionala klimatinvesteringar

Regeringen vill öka takten i klimatarbetet både nationellt och internationellt. Därför anvisar nu regeringen 125 miljoner kronor för klimatinvesteringar i kommuner och regioner samt för installation av laddinfrastruktur för elfordon.

Ytterligare 600 miljoner kronor per år avses avsättas för åren 2016-2018. Bidraget ska gå till åtgärder där de investerade medlen får störst klimateffekt.

Kommuner och regioner har redan börjat planera för en omställning genom att ta fram klimatstrategier. Dessa behöver nu genomföras - ett arbete som kräver investeringar.

Ökade insatser för svensk natur

I vårändringsbudgeten för 2015 förstärker regeringen satsningarna på svensk natur med 430 miljoner kronor. I denna summa inkluderas ökade anslag med 50 miljoner kronor till myndigheter och arbete för en friskare miljö. Regeringen ökar investeringarna i skydd av värdefull natur med 250 miljoner kronor. Det

innebär att skyddet för biologisk mångfald utökas, flera naturskogar kan skyddas och flera marina reservat kan inrättas.

Ökat anslag för värdefull natur

Regeringen föreslår en ökning av anslagen till skötsel av värdefull natur med 110 miljoner kronor i år. Förslaget möjliggör satsningar på ledssystem i fjällen, reservatskötsel, information och fler broar på populära vandringsleder. Även den marina miljön får ett tillskott på 20 miljoner kronor för 2015 så att arbetet med att skydda havsområden och fiskarter kan förstärkas, bland annat genom att flera marina reservat inrättas.

Fortsatta satsningar på en giftfri miljö

I vårändringsbudgeten för 2015 förstärker regeringen satsningarna för att öka takten i arbetet med att nå miljökvalitetsmålet giftfri miljö. Anslaget för sanering av förorenade områden är en viktig förutsättning för saneringsarbetet i hela landet. En höjning av anslaget med 50 miljoner kronor per år från och med 2016 leder till att fler förorenade områden kan åtgärdas och till ökad tillsyn.

Fokus på barn och ungdomars hälsa

Kemikalieinspektionen har ett uppdrag från regeringen om en handlingsplan med insatser för en giftfri vardag. Arbetet har fokus på åtgärder för att skydda barns och ungdomars hälsa. Regeringen förlänger satsningen till 2020 och förstärker Kemikalieinspektionens resurser med 5 miljoner kronor för 2015, och därefter med 10 miljoner kronor per år 2016-2018.

Förstärkt miljöövervakning

Regeringen strävar även efter att förstärka miljöövervakningen, framförallt vad gäller övervakning av miljögifter och till hav och vatten. Därför föreslås att anslaget för miljöövervakning ökas med 25 miljoner kronor för 2015 och därefter 50 miljoner kronor extra per år 2016-2018.

Mars varmast sedan mätningar började

Årets månad mars var den varmaste i världen sedan mätningarna började 1880, enligt amerikanska myndigheten NOAA, som övervakar tillståndet i haven och atmosfären. Dessutom var januari-mars de varmaste första tre månaderna som uppmätts något år.

I mars låg världens medeltemperatur 0,85 grader celsius över snittet under 1900-talet och 0,05 grader högre än mars 2010, den tidigare varmaste.

Årets tre första månader låg 0,82 grader celsius över 1900-talets snitt och 0,05 grader över det tidigare rekordet från 2002.

Forskare pekar på att utsläpp av växthusgaser ligger bakom värmeökningen, vilket leder till stigande havsnivåer från smältande glaciärer och polarisar.

Enligt NOAA var också den istäckta ytan i Arktis den lägsta för någon månad mars sedan mätningarna började 1979.

Årets första cykelutflykt

Regnet denna dag gjorde att jag var lite pessimistisk inför om det skulle komma någon till denna premiärtur.

Naturligtvis cyklade jag till startplatsen och trots regnandet var det ett par där från Sundsvall som undrade om vi inte kunde ta en cykeltur.

Vi cyklade bort mot vattenverket vid Arenaskolan eftersom det för Sundsvallsbor kan vara kul att se varifrån deras vatten kommer. Därefter tog vi oss fram på GC-vägar ned mot Vivstavarv för att se utsikten och det fina kapellet där. Fortsatte mot fotbollsplanerna på Fagerstranden. Där såg vi några svanar i den lugna bilfria miljön. Så anträdde vi återvägen via Köpenhamnsområdet, där vi fick syn på en fantastiskt fin matta med harsyra i full blom. Precis då vi kom tillbaka till startplatsen efter en tur på dryga milen så kom regnet

Medelpads Ornitologiska Förening

Lördag 2015-05-23

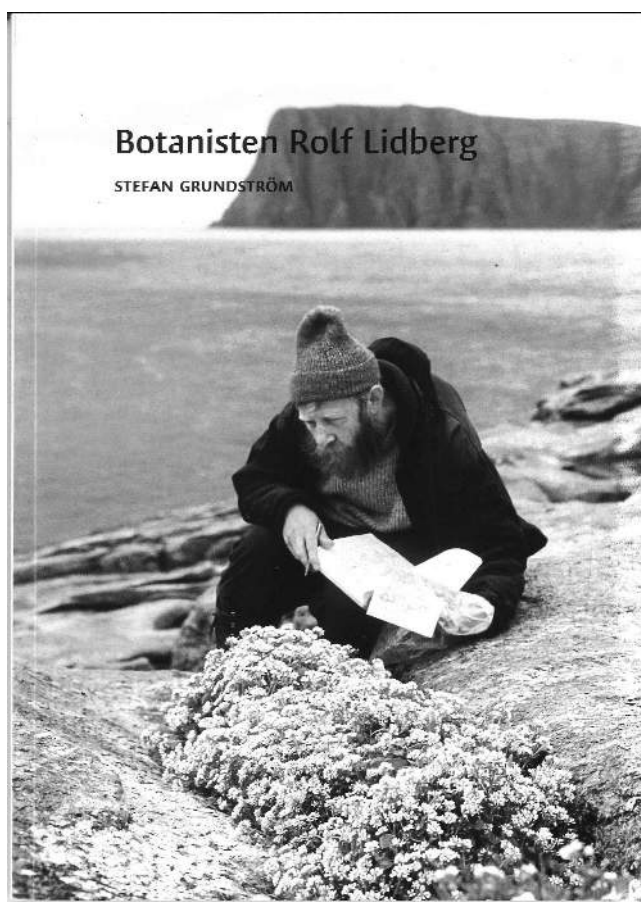
Korstjärnsmyrarna

Ingemar Marklund, samling Plattan, Navet kl 07.00.

Eventuellt en exkursion till **Bergafjärden** under hösten ledare Jan Lindström.

Bokrea

Medelpads Flora som kom ut 2010 reas ut för 100:-. Ta kontakt med Medelpads Botaniska Förening, www.sbf.c.se/MBF

Häftet om **Botanisten Rolf Lidberg** kan köpas av Stefan Grundström för 100:-.
070 – 420 02 11

Hitta dina pärlor i våra skogar...

SCA är Europas största privata markägare. Vi undantar ungefär 11 procent av den skog vi brukar, antingen genom frivilliga avsättningar eller genom att vi sparar områden i samband med avverkning.

För att göra det lättare att hitta till extra spännande områden i våra skogar rekommenderar vi ett besök på vår hemsida www.scaskog.com. Där hittar du såväl SCAs merkinnehav som våra frivilliga avsättningar och kända nyckelbiotoper på våra marker.

Vi ger även förslag på ett antal spännande utflyktsmål – "Skogens pärlor" – som beskriver ett urval av områden som inte nyttjas för skogsbruk i vanlig mening. De flesta pärlorna är lättillgängliga och alla har mycket att erbjuda för såväl barnfamiljer som specialister på flora, fauna och insektsliv.

Varmt välkommen till att hitta dina egna pärlor i våra skogar!

www.scaskog.com

SCA
Care of Life

Utflykt till Jättestenen den 26 april

Dagens besök i Ljustorp under ledning av Elisabeth Nilsson. Förutom Elisabeth, var endast Britt-Marie o Jack från Archeologia med. Totalt 7 vuxna 2 barn. Detta intressanta besök inleddes med lite regn, som inte var något hinder. Vi besökte den imponerande liggande Hönan, som jag skrivit om tidigare. Stort klippblock uppallat på tre mindre stenar och därefter stor bronsåldersgravhög, den så kallade Lövbergskyrkan. Gravhögen är belägen högt på en Bergstopp och där togs välförtjänt Fikapaus. En dag med härliga naturupplevelser och intressanta arkeologiska objekt. Bara tråkigt att så få visar intresse.

MVH, **Jack**, Archeologia

Torsbodaängen förberedd inför årets blomning

I ett mulet och lite kyligt väder 6-7 plusgrader samlades (4/5) vi på Torsbodaängen för att tillsammans förbereda ängen inför sommarens blomning. Årets arbete klarade de 15 deltagarna av på ett par timmar till Ingvar Smedjegårds fiolmusik.

Vi kunde snabbt se att tibasten redan blommat ut, men blåsippor och vitsippor fanns det gott om. Sorken såg ut att ha varit besvärlig för smånunneörten men förmodligen repar sig denna växt.

Allt eftersom vi krattade gammalt gräs och nedfallna kvistar/grenar och samlade i hop det på en presenning så underhöll Ingvar Smedjegård oss med fiolmusik. Några av oss drog sedan bort det vi fått i hop för att inte näring

skall tillföras ängen. Näringsfattigt skall det vara för då trivs alla rara växter.

Så klart att vi inte bara jobbade utan mycken gemensam samvaro med samtal förekom och rätt vad det var så passerade några hägrar över våra huvuden. Lite bonus att få se hägrar!

Tiden gick fort tillsammans och snart var det dags för gemensam fikapaus. Då passade jag på att till alla dela ut en av Naturskyddsföreningens fröpåsar som ett tack för den insats alla gjorde för att förbereda ängen för sommaren.

Jag passade även på att berätta om lite kommande aktiviteter både från föreningens program samt vad som väntar att ske på ängen med Blomstervandring med Stefan Grundström den 25 juni samt Slåtter den 8 augusti. Inför slåttern vädjades om att hitta folk som kan slå med lie. Det var 15 nöjda deltagare som vid 20-tiden avslutade arbetet.

Bengt-Göran Norlin, Naturskyddsföreningen Timrå.

Trädutflykten 10 maj regnade bort!

Vi var fyra tappra deltagare som trotsade dagens väderprognos om regn och som trots utebliven annonsering uppmärksammat att det var i dag söndag den 10/5 som safarin gick av stapeln. Vi startade på Lögdö bruk med guiden Elisabet Nilsson. Vi började med att där mäta upp en stor gårdstall till en omkrets av strax under tre meter i brösthöjd, den höjd trädets storlek bedöms efter.

Sedan betade vi av den ena stortallen efter den andra längs vägen bort mot Söråker och Västansjöhållet. Tallen vid Fjäl gästgiveri är imponerande, men det var alla tallar vi tittade på. Träden växte i olika former och säregnast var nog tallen i Västansjö på bilden här som växer likt formen av ett savannträd, eller en pinje. En kal, hög, stam och sedan grenar som delar upp sig i en paraplyliknande krona.

Barn rottdrogs så sent som på 1930-talet

Intressantast historia hade rottdragningsstallen vid Surån utanför Lögdö bruk. Där rottdrog man barn så sent som vid 1930-talet.

Vi stannade och fikade i parken utanför Söråkers herrgård, där det också växer intressanta träd, bla ett valnötsträd med riklig nedfallen nötskörd sedan föregående års säsong.

Störst var kanske föga förvånande ett planterat parkträd, en poppel, som hade ungefär den

dubbla omkretsen mot närmaste inhemska tall som vi kikade på. Den låg på drygt sju meters omkrets, näst grövsta träd i hela Norrland. Grövt är visst en Lind nere i Gästrikland någonstans, om jag kommer ihåg rätt. Poppeln var så grov att det var svårt att mäta för att vi tappade räkningen på hur många måttbandslängder vi använt för att komma runt hela stammen.

Vi kunde konstatera att samtliga träd hade växt sedan en mätning för tio år sedan, vissa med flera dm i omkrets. Mest hade poppeln växt, ett slags väsen med knölar och fantasieggande utseende.

Vi hade riktigt trevligt där vi skumpade runt på de bitvis gropiga vägarna och jag vill passa på att tacka vår kunniga guide.

Text och bild.

Fredrik Karlsson

**Det kostar mindre än 1 (en) krona/dag
att vara med i Naturskyddsföreningen**

Naturskyddsföreningen säger nej till flyttad reservatsgräns på Åstön

Naturskyddsföreningen säger nej till kommunens förslag att bryta ut Skeppshamn och området kring Lotstornet ur Åstöns naturreservat. Huvudskälet är att förslaget strider mot reglerna i Miljöbalken, som föreskriver att det krävs "synnerliga skäl" för att upphäva ett gammalt reservatsbeslut och några sådana har kommunen inte redovisat.

Naturskyddsföreningen har också farhågor att en ökad kommersialisering av Skeppshamn från nuvarande och kommande exploatörer ska få till följd att natur- och kulturintresserade människor, de som vill göra en söndagsutflykt för att uppleva orörd natur och en rofylld kulturmiljö, familjer med sina barn, de äldre paren med rullator, enskilda med hund inte känner sig välkomna där.

Förslaget om nytt beslut och skötselplan för Åstöns naturreservat har skickats ut på remiss till en rad myndigheter och organisationer som fått tid att svara fram till den 30 juni.

Förslaget bygger, enligt Naturskyddsföreningen, på den felaktiga föreställningen att kommunen genom att abdikera från ansvaret för Skeppshamn och området vid Lotstornet skulle slippa dispensansökningar och diskussioner med olika intressenter. Huvudorsaken till detta missförstånd är att kommunen uppenbarligen inte förstått att för det aktuella området gäller strandskydd med 200 meter från strandlinjen och att en flyttning av reservatsgränsen inte ändrar på detta förhållande.

Som huvudskäl för förslaget anger kommunen mängden av dispensansökningar som kommit in och beviljats sedan resevatet bildades för 15 år sedan och att man vill slippa återkommande diskussioner med olika intressenter.

Vid Naturskyddsföreningens kontroll med kommunekolog Stefan Grundström visar det sig dock att det totalt kommit in 8 ansökningar till kommunens diarie, varav endast två berör Skeppshamnsområdet, en inte särskilt betungande arbetsuppgift.

En genomläsning av de 8 ansökningarna och besluten ger i stället en stark indikation på att miljökontoret snarare borde skärpa sin kontroll i stället för att abdikera och överlämna avgörandena till en förvaltare, som måste betraktas som jävig (måste hålla kommunens budget i första hand) och som dessutom saknar den kompetens som borde finnas på miljökontoret. För ökad kontroll talar även de många andra förändringar som skett inom reservatet under de gångna årens misskötsel (Se kommunrevisionens kritik 20131204) utan vare sig ansökan om dispens från reservatsreglerna eller strandskyddsbestämmelserna i Miljöbalken.

Alla 8 ansökningarna har det gemensamt att de behandlats av kommunen utan hänsyn till att det

råder strandskydd 200 meter i området.

Förslagen till nytt reservat och ny skötselplan för Åstöns naturreservat genomsyras av ekonomiska intressen, som ges konsekvent företräde. Skeppshamnsområdet lämnas åt sitt öde i händerna på nuvarande och tänkta exploatörer. Alla tvingande kontrollåtgärder (Uppföljningar) i den gamla skötselplanen har rensats ut och i stället överlämnas skötseln av det nya reservatet till förvaltarens godtycke.

Det är lätt att förutse att förvaltarens ekonomiska intressen då och då kommer att kollidera med naturintresset. Ett bra exempel på denna utveckling är massakern i Deltat för ett par år sedan, då samma förvaltning helt struntade i naturintresset och gjorde en kalhuggning utan naturhänsyn för att spara pengar åt kommunen. Genom kommunens abdikation från ansvaret för naturen försvinner allmänhetens demokratiska insyn och möjligheter att kontrollera och påverka skötseln av framför allt Skeppshamn och området kring Lotstornet, men även i reservatet. Sammantaget kommer det att innebära svårigheter att bibehålla de värden som reservatet är till för att skydda.

Till det ogenomtänkta och ologiska i förslaget hör också att området längst in i Åkerövikens föreslås stanna kvar inom reservatet, men ha möjlighet att utvecklas ytterligare med olika typer av serviceanläggningar för besöksnäringen, t ex bryggor, toaletter, sommarservering, färskvattenpåfyllning etcetera. Här tycks kommunen leva i den föreställningen att reservatsbestämmelserna undanröjer strandskyddsbestämmelserna i Miljöbalken, vilket är helt felaktigt

För att kunna bedöma lämpligheten av de olika förslagen i skötselplanen krävs ett klart uttalat syfte med reservatsbildningen. Tyvärr innehåller förslaget till skötselplan och förslaget till reservatsbeslut två olika och delvis motstridiga uppgifter om reservatsbildningens syfte och man

frågar sig vad som ska gälla.

I förslaget till skötselplan överensstämmer beskrivningen av syftet i stort sett med syftet med det nuvarande reservatet:

☐ Skydda och vårda ett representativt skärgårdsområde där ekosystemen får utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer.

☐ Bevara och utveckla ett för regionen och nationen värdefullt friluftsområde med värdefulla kulturmiljöer.

I beslutsförslaget har syftet reducerats till att tillgodose behovet av områden för friluftslivet och att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer.

Förutom att de olika formuleringarna skapar förvirring om vad som ska gälla, ställer sig Naturskyddsföreningen tveksam till om det är lämpligt eller ens tillåtet att ändra reservatets syften? Det kan noteras att skyddet av de kulturhistoriskt värdefulla miljöerna vid Skeppshamn inte längre finns med i beslutsförslaget och nu ställs utan det skydd som reservatet gav.

Naturskyddsföreningen har inga invändningar mot de bevarandemål och sköselförslag som finns i skötselplanen, även om vi misstänker att de beräknade kostnaderna (430 000 kr) är lite väl snålt tilltagna. Bevarandemålen riskerar dock att enbart bli vackra ord eftersom all uppföljningsverksamhet, som finns i den nuvarande skötselplanen tagits bort. Hur kan man till exempel veta att vattenkvaliteten bevaras i de viktiga havsvikarna utan att ta prover? Att mängden död ved ska öka utan att kontrollera? Osv.

Naturskyddsföreningen ställer sig också tveksam till att kultur- och teknikförvaltningen ska ansvara för skötsel och regelbunden översyn om inte förvaltningen tillförs kompetent personal för miljöområdet. Förslagsvis kunde kommunens ekolog överföras till förvaltningen med uppgift att bland annat leda skötseln av reservaten. Förvaltningen har vid flera tillfällen de senaste åren visat att man saknar miljökompetens, bland annat vid massakern i deltat.

Reservatsföreskrifterna reglerar inskränkningar i rätten att använda mark, skyldigheter att tåla intrång och vad som gäller för allmänheten inom reservatet. Redan i inledningen deklarerar att föreskrifterna inte får utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med reservatet. Förslaget låter vid en första

genomläsning som rimligt, men den fråga man ställer sig är; Vem avgör om en tänkt åtgärd behövs för att uppnå reservatets syfte, förvaltaren efter eget godtycke eller någon annan? Oklarheten skulle lätt kunna skrivas bort till exempel genom att åtgärden får genomföras först efter samråd med kommuneologen.

Föreskrifterna enligt miljöbalkens om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet överensstämmer i stort sett med nuvarande regler utom på en punkt. Det gäller förbudet att uppföra byggnad som fått tillägg: annat än enklare anläggningar för friluftslivets behov och anläggningar i Åkerövik i syfte att förbättra servicen till båt- och badgäster. Naturskyddsföreningen vill understryka att denna bestämmelse inte befriar kommunen från att söka dispens från strandskyddsbestämmelserna i Miljöbalken.

Även föreskrifterna enligt miljöbalken, om skyldigheter för markägare att tåla visst intrång överensstämmer i stort sett med nuvarande regler, liksom vad som gäller för allmänheten inom reservatet.

Sammanfattningsvis kräver Naturskyddsföreningen:

att förslaget att upphäva reservatsskyddet för Skeppshamn och området vid Lotstornet som ansluter till Storhamn bör avslås eftersom det strider mot Miljöbalken.

Att kommunen bör behålla kontrollen över de beslut som fattas angående reservatet i en öppen beslutsprocess så att allmänhetens demokratiska insyn och möjlighet att påverka bevaras.

Att alla ärenden som prövas enligt reservatsbestämmelserna automatiskt ska prövas enligt strandskyddsbestämmelserna i Miljöbalken.

Att förslaget om att utöka reservatet med delar av Åstholmen och Leskäret ska fastställs.

Att de fyra punkterna om uppföljning som finns i nuvarande bestämmelser återinförs eller att ett nytt utvärderingsprogram utarbetas för reservatet så att man kan se om de uppställda bevarandemålen uppnås.

Naturskyddsföreningens remissyttrande finns att läsa i sin helhet på vår hemsida timra.naturskyddsforeningen.se

Sammanfattningen gjord av

Berry Johansson

Ljustorps nya vandrings- och fiskekarta gör det möjligt för fler att komma ut i naturen

Ny karta lanseras och säljs från och med i sommar för att guida vandrare och fiskare rätt i Ljustorp med omnejd. Kartan och underlaget har arbetats fram under ett antal år inom Leaderprojektet GPS i naturturism. Idag finns det 37 stigar med olika kringleder.

- Det är en fantastiskt rolig avslutning på projektet, säger Elisabeth Nilsson från Naturskyddsföreningen, och fortsätter. Vi hoppas och tror att kartan kommer att göra att fler tårger sig ut och upptäcka den fantastiska natur- och kulturskatt som finns i vår skogar.

En förhoppning är att kartan ska kunna leda till att bland annat fler ungdomar tar sig ut i de lokala skogarna. Guiden Olle Liljemark (Bildn) är med och marknadsför stigarna och skogen för den yngre generationen. Tanken är att kartan ska vara smidig och enkel att ta med ut i skogen och den skyddas av en praktisk plastficka.

Projektet GPS i naturturism har pågått sedan 2010 och har jobbat med att kartlägga natur- och kulturstigar i Ljustorp med omnejd. Projektet har varit ett samverkansprojekt mellan Ljustorps Hembygdsförening, Ljustorp socken ekonomisk förening och Timrå naturskyddsförening.

- Samarbetet har fungerat lysande och vi har alla tillfört olika saker i arbetet och därmed kompletterat varandras kunskaper", berättar Lena Liljemark.

Kartan kommer att finnas till försäljning på

hemsidan www.ljustorpsvandring.se och på följande platser:

Härnösand: Fiskebiten, Handlaren i Viksjö, Timrå: Bye Camping, Söråkers Herrgård, Timrå Turisbyrå/Timrå golfklubb, Handlaren Ljustorp, Bergeforsen Camping. Sundsvall: Wått & Tårrt, Turistbyrå/Visit Sundsvall, Jak-tia Cupolen

Kartan kommer att kosta 100 kronor ute i handeln och 107 kronor när man beställer den från hemsidan. Inkomsterna av försäljningen kommer att gå till fortsatt underhåll av stigarna.

Historien om stigprojektet (från kartan)

Under ett stort antal år har många olika föreningar och personer arbetat för att bevara den gamla infrastruktur som finns i våra marker i form av stigar och körvägar. Stigar har lästs in med GPS för att sparas till eftervärlden. Kultur- och natursevärdheter efter stigarna har markerats och sen har även produktblad med en karta skapats för ett stort antal stigar.

Stigarna har tidigare fyllt olika funktioner. Det kan vara transportled mellan torp, mellan gårdar och fäboddar, efter flottleder, för att köra till exempel virke eller myrslåtter ut från skogsmarkerna. Stigarna bär en historia samtidigt som de leder oss in i skogarna och ut på myrarna dit bilvägarna inte når.

Vi har idag över 200 km historiska och natursköna stigar genom olika naturtyper. Stigarna är röjda med varsam hand, dvs vi har i de flesta fall röjt en gångbredd. Vi har medvetet låtit en del hinder vara kvar för att spara så mycket som möjligt av naturen. Vårt mål har varit att återskapa den naturliga skogsstigen snarare än en tillrättalagd vandringsled. Du måste därför anpassa dina skor efter den natur som finns på platsen och det väder som varit innan du ska ut och gå. Varje vinter faller också ett stort antal träd ner och de kan i vissa fall hamna även över stigar.

Eftersom vi finns i en aktiv skogsbruksbygd uppstår även hyggen efter stigarna ibland. Skogsägarna och privata intressen gör sitt bästa för att hålla stigarna i så bra skick som möjligt, men naturen ger inga garantier och ibland tar det tid. All vandring sker på egen risk och du måste använda eget förstånd avseende var det är lämpligt att gå och inte.

Så här mycket kostar medlemsavgiften i Naturskyddsföreningen

Enskilt medlemsskap	295 kr /år eller 24 kr/månad via autogiro
Familjemedlemsskap	Alla i familjen 365 kr/år eller 30 kr/månad via autogiro
Ungdomsmedlemsskap Tillval: Gratis medlemsskap i Fältbiologerna	För alla upp till 26 år 195 kr/år eller 16 kr/mån via autogiro
Medlem för livet	9 000 kr

Mindre än en (1) krona om dagen!

För mindre än en (1) krona om dagen kan du alltså bidra till en bättre miljö! En del väljer att vara passiva medlemmar och går med för att stödja en bra verksamhet. Andra deltar aktivt i Naturskyddsföreningens olika verksamheter i form av utflykter, resor och studieverksamhet. Alla är lika välkomna!

Tag kontakt med någon i styrelsen och kom med du också!

Foto: Stig Carlsson

E.ON tvingas gå till Mark- och miljödomstolen?

Mycket talar nu för att E.ON måste vända sig till Mark- och miljödomstolen med en begäran om tillståndsprövning för att kunna få genomföra bytet av dammluckorna vid Födslodammet. Mark- och miljööverdomstolen har i en dom (2015-04-29 i mål nr M9494-14) slagit fast att ändringar av vattenkraftsdammar inte omfattas av anmälningsbestämmelsen i Miljöbalken.

E.ON lämnade först in en anmälan till Länsstyrelsen, där avsikten var att vattennivån skulle sänkas så att arbetet skulle kunna genomföras i torrhet, men backade och tog tillbaka sin anmälan.

Beslutet togs sedan man fått underhandsbesked från länsstyrelsen att de inte skulle komma att godta E.ONs förslag, utan hänvisa dem till en förhandling i Mark- och miljödomstolen.

Flera remissinstanser, bland annat Natur-

skyddsföreningen Timrå, riktade hård kritik mot E.ONs förslag, bland annat för att det befärdade stoppet på vattenflödet skulle ha orsakat skador på Laxsjöåns flora och fauna.

E.ON har återkommit med en förnyad ansökan, där dammlucksbytet skulle genomföras med en annan metod som innebar att inte vattenflödet skulle påverkas lika mycket. Den anmälan ligger nu hos Länsstyrelsen för handläggning.

Profilera företaget, bli sponsor!

Som sponsor till Svenska Naturskyddsföreningen kan företaget visa engagemang för en hållbar utveckling. Läs mera på naturskyddsforeningen.se.

Du kan även satsa dina sponsorpengar i Timrå. Kontakta styrelsen.

Kommande program Naturskyddsföreningen

Timrå

Bjud med någon på nästa träff!

Måndagen den 8 jun

Dags för cykeltur igen

Samling på Bergeforsparkens parkering kl.18.30 Ta med fika. Deltagarna bestämmer gemensamt hastighet och mål. Kontaktperson: Bengt-Göran Norlin, 060-57 03 25.

Tisdag 9 juni kl 18.00

Svampar på brandfält - Kanske vi finner toppmurklor

Ledare: Hans Andersson och Elisabeth Nilsson. Samling kl 18.00 vid OK-macken i Timrå, 18.15 väg 331 vid skylt Jällviksbron. Ta med fika! Kontaktpersoner: Hans Andersson, 070-23 40 891, och Elisabeth Nilsson, 060-820 79. Samarrangemang med MYKO, Naturskyddsföreningen Timrå och Svampfärgarsällskapet.

Vi tittar på orkideer med Örjan Hansson

Eftersom det är svårt att så här långt i förväg veta när orkideerna blommar kommer vi att meddela på hemsidan (timra.naturskyddsforeningen.se) och på facebook (Naturskyddsföreningen Timrå) när utflykterna blir av. Vi kommer att göra två olika utflykter och titta på Blodnycklar och Ängsnycklar, samt Skogsnattviol.

Kvällsvandringar i Ljustorp

Tisdagar 23 juni – 11 augusti kl 18. Samling vid affären. Ta med fika. Vi bestämmer gemensamt om kvällens mål. Inställt vid hållregn. Kontaktperson: Elisabeth Nilsson, tel 060-820 79

Torsdagen den 25 juni kl 18.00

Blomstervandring på Torsbodaängen

med kommunekolog Stefan Grundström (Veckan efter midsommar). Kontaktperson Bengt-Göran Norlin tel 060-57 03 25.

Lördagen den 27 juni kl 14.00

Vandring i Lögdöparken (SCA-stigen)

i samband med Lögdödagen. Samling vid startplatsen Skylt vid infarten till Parkeringen. Ta med fika. Kontaktperson: Elisabeth Nilsson, tel 060 - 820 79.

Lördagen den 8 augusti kl 08.00

Ängens dag Slätter av Torsbodaängen

tillsammans med Hässjö hembygdsförening. Morgontrötta kan komma lite senare. Ta med fika samt räfsa och lie om du har. Ingvar Smedjegård spelar folkmusik på fiol under arbetet. Kontaktperson: Bengt-Göran Norlin tel 060-57 03 25.

Fortsättning på nästa sida

Kommande program Naturskyddsföreningen

Timrå

Bjud med någon på nästa träff!

Måndagen den 10 augusti kl 18.30

Cykeltur

Samling på Bergeforsparkens parkering kl.18.30 Ta med fika. Deltagarna bestämmer gemensamt hastighet och mål. Kontaktperson: Bengt-Göran Norlin, 060-57 03 25.

Måndagen den 24 augusti kl 18.30

Cykeltur

Samling på Bergeforsparkens parkering kl.18.30 Ta med fika. Deltagarna bestämmer gemensamt hastighet och mål. Kontaktperson: Bengt-Göran Norlin, 060-57 03 25.

Besök hos Kattastrands kretsloppsodling

Härnösand. Två helgdagar i augusti - september, datum meddelas senare

På Södersundsvägen 48, utanför Härnösand finns ett av Sveriges första försök med samodling av fisk och grönsaker, startat av Per-Erik Nygård 1997. Pecka har nu lämnat över ansvaret för odlingen till den ekonomiska föreningen Kretsloppan. Se rainbowfish.se och kretsloppan.se !

Vi guidas på anläggningen och Naturskyddsföreningens länsförbund bjuder på lunch och fika. Föredrag om fiskodling av Rädda Höga Kusten. Ledare: Sara Friberg, tel 070-228 95 72. För besked om datum och anmälan: se annons i dagstidning under Föreningsnytt eller länsförbundets hemsida: www.vasternorrland.naturskyddsforeningen.se Aktiviteten är öppen för alla länets medlemmar och begränsad till 20 deltagare per tillfälle. Försök att ordna samåkning lokalt!

Skogsinventeringskurs - lördag 29 augusti

Vi följer upp förra årets kurs med besök och övningar i skogstyper som inte togs upp 2014. Besök görs i ett antal typiska nyckelbiotoper. Där går vi igenom hur man känner igen dem. Dessutom blir det ytterligare övningar i att känna igen signalarter. Det går bra att vara med även om man inte deltog 2014. Vi håller till i Sollefteå kommun, och kommer att vara utomhus hela dagen.

Ledare: Lasse Bengtsson (0620-241 19)

Anmälan: senast måndag 24 augusti till Lasse Bengtsson. Kursen är öppen för alla medlemmar i länet. Max 15 deltagare, så först till kvarn.

Har du frågor? Ring Bengt-Göran, tel 060 - 57 03 25

Här hittar du ytterligare information: timra.naturskyddsforeningen.se och Facebook: Naturskyddsföreningen Timrå. Eventuella ändringar och tips om nya programpunkter kan dyka upp med kort varsel. Anmäl din mailadress till Bengt-Göran så får du meddelande.

Alla arrangemang sker i samarbete med

Studie
främjandet